

פרוט' מס' (1) 580/2026
11 בפברואר 2026

איגרת לצום הארבעים אל ההגמוניה של ירושלים

אחים ואחיות יקרים במשיח,
מי ייתן ואלוהים ייתן לכם שלום!

עם תחילת תקופת התענית (צום הארבעים), הכנסייה מזמינה אותנו לצאת למסע משותף של תפילה, תשובה והמרת הלב, מסע שיוביל אותנו אל לב-לבה הפועם של אמונתנו: חג הפסחא. זמן חסד זה הוא הזדמנות יקרה לטהר את לבבנו, לחדש את אמונתנו ולכוון את חיינו מחדש אל אלוהים. אין זה רק זמן של צום, אלא קריאה לגלות מחדש את המשמעות האמיתית של קיומנו, לשוב אל אותה האבה ראשונה שחיבקה אותנו בטבילה.

בהגמוניה שלנו, ובמיוחד בירושלים, העיר השומרת את הזיכרון החי של ייסוריו, מותו ותחייתו של אדוננו ישוע המשיח, מסע רוחני זה מקבל משמעות ייחודית ועמוקה במיוחד. בארץ הקודש, שבה הדבר היה לבשר ושכן בקרבנו, אנו נקראים לשוב ולצעוד בעקבות בעקבות המושיע, כדי להיכנס לעומק מסתורין האבתו הגואלת ולהיענות להזמנתו ללכת אחריו.

ייסורי המשיח: דרך של תשובה ורחמים

התענית היא הזמן המתאים למקד את מבטנו בקרבן העליון של ישוע, אשר נתן את חייו למען ישועתנו. כפי שמזכירה לנו הבשורה על פי יוחנן: "וּבְאֵהָבָתוֹ אֶת הַשָּׂיִיכִים לוֹ בְּעוֹלָם, אֶהָב אֹתָם עַד תָּם." (יוח' 1:1). האבה זו, שהגיעה עד כדי נתינה מוחלטת של עצמו, היא יסוד תקוותנו. בתקופת התענית אנו נקראים להעמיק באהבה חסרת הגבולות הזו. ללכת בעקבות ישוע פירושו להיענות לקריאתו: "מִי שְׂרָצָה לְבֹאֹ אַחֲרַי, שְׂיִתְכַחֵשׁ לְעֲצֻמוֹ יִקַּח אֶת צְלוֹבוֹ וַיֵּלֶךְ אַחֲרַי." (מתי טז:24). הצלב איננו רק סמל של סבל, אלא הדרך שבה אנו פוגשים את החיים האמיתיים.

בהקשר זה כולנו מזמנים בכובד ראש לגלות מחדש את סקרמנט הפיוס, שבו אנו פוגשים את פניו המוחשיים של רחמי האב, מפגש של ריפוי ואהבה. בואו וניערך לכך באמצעות חשבון נפש כנה, ונבקש מהאדון להאיר את האזורים החשוכים שבלבנו. שחסדו של המשיח, שנרכש במחיר יקר על עץ הצלב כאן בארצנו, יחדש בנו את יפוייה של טבילתנו ויהפוך אותנו לעדים חופשיים ושמחים יותר של שלומו.

התפילה: נשמת החיים

התפילה היא נשמת מסע התענית. באמצעות התפילה, כמו ישוע במדבר (מתי ד:1-11), אנו מוצאים את הכוח להתגבר על פיתויים ולהישאר נאמנים לאב. בזמן חסד זה אנו מזמנים להעמיק בתפילה האישית והקהילתית כאחד. ניקח רגע דומייה, כמו ישוע בגת שמנים, כדי להפקיד בידי אלוהים את מאבקינו, תקוותינו ושאיפותינו לטוב.

מי ייתן ותפילת המחרוזת תהיה לנו מצפן יומיומי המבטא את כיופנו לשמיים. דרך רזי המחרוזת אנו צועדים עם מרים הבתולה המבורכת לאורך חיינו של ישוע ומגלים מחדש את מקור ישועתנו. ניתן מקום מיוחד לתפילה לשלום. מארץ הקודש, צומת של עמים ואמונות, נרים תחינה מתמדת לאלוהים למען פיוס, לסיום כל אלימות ולמתת שלום צודק ובר־קיימא לכל יושבי הארץ האהובה

והפצוה הזאת. מדי יום, בכנסיותינו ובבתינו, נתפלל שאלוהים ישמע את זעקת הסובלים ויעניק שלום. פאולוס השליח קורא לנו: "התמדי להתפלל" (הראשונה אל התסלוניקים, ה:17), ואנו נענים לכך בכל לבנו.

צום וצדקה: שתי כנפיים של אותו הקורבן

על פי המסורות והנורמות של הכנסייה, לצום התענית יש שני ימים חשובים ומחייבים: יום רביעי של האפר, הפותח את התקופה, ויום שישי הטוב. בימי שישי בתקופה זו נדרש גם להימנע מאכילת בשר. מומלץ אף לצום בימי רביעי של התענית, כמנהג רבים מן המאמינים בארץ הקודש. הצום הוא פרקטיקה עתיקה ופורה של טיהור פנימי. הוא מסייע לנו להתנתק מן המיותר כדי לבקש את העיקר: את אלוהים ואת מלכותו. כפי שישוע מזהיר, הצום אינו למראית עין, אלא נועד להיות בסתר הלב, בענוה ובכנות (מתי 16:18). אך הצום האמיתי שאלוהים חפץ בו חורג מצום ממזון; ישעיהו הנביא מזכיר לנו כי הוא נועד "לפתח חרצבות רשע... שלח רצוצים קפשים". (ישעיהו נח: 6). צומנו חייב להיות מלווה בצדקה פעילה. התענית היא זמן שבו החזרה בתשובה אל אלוהים פוקחת את עינינו גם לעניים. בכל קהילה ראוי לארגן איסוף כספים מיוחד למען נזקקי הקהילה. הכסף הנחסף בזכות הקרבתנו - ארוחה אחת פחות, תרומה יומית קטנה - יהפוך לעזרה ממשית למשפחות במצוקה, למובטלים, לקשישים בודדים ולילדים שחווים סבל. נבקר את הבודדים ונחלוק מזמננו עם החולים. אל נניח שתשובתנו תישאר עקרה, אלא נהפוך אותה לאהבה המתבטאת בקרבה, במיוחד כלפי הפגיעים בחברתנו. בהם אנו פוגשים את פני המשיח האומר לנו: "לִי עֲשִׂיתֶם" (מתי כה: 40).

ארץ הקודש: ייעוד רוחני למען שלום ופיוס

ארץ הקודש, ארץ הגאולה, שומרת את תולדות ההתגלות והבטחות האל, ובראשן הבטחת השלום. ואף על פי כן, היא ממשיכה לשאת את פצעי הסכסוך. בארץ שקודשה בדמו של המשיח, אנו נקראים בראש ובראשונה להיות עושי שלום. יהי רצון ועדותנו הנוצרית תתבטא בכבוד הדדי, בדאיאלוג כנה ובחיפוש בלתי נלאה אחר צדק. "אֲשֶׁרִי רוֹדְפֵי שְׁלוֹם, כִּי בְנֵי אֱלֹהִים יִקְרְאוּ" (מתי ה:9). יהי רצון ותפילותינו ומעשי צדקתנו, המוגשים לכל ללא הבדל, יהיו הסימן הברור ביותר למחויבותנו למען פיוס ושלום.

במבט אל התחייה

אחים ואחיות, התענית איננה מסע ללא יעד. זהו עלייה לרגל אל חג הפסחא, אל אור הבוקר הבלתי מנוצח של התחייה. כל צעד שאנו עושים, כל קורבן שאנו מקריבים וכל מעשה צדקה שאנו מקיימים מוארים בתקוות התחייה. אילו לא קם המשיח, לשווא הייתה אמונתנו (השווה הראשונה אל הקורינתים טו: 14) אך הוא קם באמת! וודאות זו מעניקה לנו כוח להמשיך, להמיר את לבבנו ולאהוב ללא גבול, בצפייה לשמחה הצפויה לנו. אני מלווה אתכם בתפילתי במסע קדוש זה. נחיה את התענית כזמן רצון של חסד "קיירוס". באמצעות וידוי כנה, התמדה בתפילה וצדקה נדיבה, נחדש את נדרי טבילתנו, את בריתנו עם אלוהים ואת מחוות האחוה בארץ הקודש האהובה שלנו.

מאחל לכולכם מסע תענית פורה ומבורך!
+ *Reubhale Rzebale*

+ הקרדינל פִּירְבִּיטְסֵה פִּיצַבֵּלֵה
הפטריארך הלטיני של ירושלים

